



**OSMAN ERKAN KIZ ANADOLU İMAM  
HATİP LİSESİ  
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA  
SERVİSİ**

## VERİMLİ DERS ÇALIŞMA NEDİR ?

Verimli çalışma başarıyı elde etmek ve amaca ulaşmak için doğru yöntem, ideal zaman, uygun mekan, hazır bir fizyolojik yapı ve psikolojinin bir araya gelmesidir. Çalışmaların verimli olabilmesi için, öğrencinin çalışmalarını mutlaka programlı yapması gerekir. Çünkü başarı; birey için anlamlı olan amaçların, yapılmış olan programlarla adım adım gerçekleşmesidir. Çalışmanın verimli olabilmesi için gerek çalışma ortamına gerekse çalışma yöntemlerine ilişkin dikkat edilmesi gereken bazı noktalar vardır.

## VERİMLİ DERS ÇALIŞMADA AİLENİN OLUMLU ROLÜ

### Çalışma Ortamının Hazırlanması

Fiziksel ve çevresel koşullar dâhilinde çalışma için öncelikle uygun bir ortam hazırlanmalıdır. Her zaman ona özel bir oda olmayabilir ancak sürekli olarak kullanabileceği bir ders çalışma köşesi hazırlamak, çocuğunuzun verimli çalışmasına yardımcı olur. Çalışma ortamının evin gürültüsünden uzak, sessiz bir köşede dikkati dağıtacak öğelerden uzak olması en önemli şarttır. Ayrıca aydınlatmasının iyi olması, havalandırılmış olması, bir çalışma masası ya da çok dağılmadan oturabileceği bir koltuk olması ve gerekli materyalleri (kalem, kitap, sözlük vb.) elinin altında bulundurması önemlidir.

## Önceliklerin Saptanması

Hangi derslere daha çok çalışmaya ihtiyaç duyduğu konularda sıralama yapmasını istemek faydalı olabilir. Örneğin, çalışmaya notu düşük olan ya da zorlandığı dersten başlaması uygun olabilir. Öğrenciler zaman zaman ders çalışma konusunda isteksiz olup erteleme eğilimi gösterebilmektedir. Böyle bir durum var ise en çok zevk aldığı dersle başlamasını önerebilirsiniz. Ayrıca çalışma sırasında arka arkaya gelecek derslerin mümkün olduğu ölçüde birbirinden farklı olmasında da yarar vardır. İçerikleri açısından benzer olan derslerin peş peşe çalışılması öğrenmeyi zorlaştırabilir. Örneğin Türkçe dersinden sonra Matematik dersine çalışılabilir.

## Çalışma Zamanının ve Düzeninin Belirlenmesi

Zamanını yönetmesini isterken ve zaman planlaması yaparken çocuğunuzun yorucu bir gün sonunda eve döndüğü gerçeğini aklınızda tutarak öncelikle ona bir dinlenme zamanı tanıyın. 1-1.5 saatlik bir dinlenmeden sonra çalışmaya başlaması ve ödevlerini geç saatlere bırakmaması konusunda yönlendirici olun. Ödevlerini ona sürekli olarak hatırlatmak, bu ödevlerin bir yük gibi görülmesine neden olabilir. Bunun yerine, onunla konuşarak ödevlerini zamanında ve düzenli yapmanın yararlarını birlikte bulabilir, yine birlikte bir zaman çizelgesi oluşturabilirsiniz.



## Okula Karşı Tutum

Okul çocuk için zorla gidilen bir yer olmamalıdır. Okulu sevmeli ve okul onun eğlenerek öğrendiği bir yer olmalıdır. Burada anne-babanın okula karşı geliştireceği olumlu tutumlar, yaklaşımlar çocuk için oldukça etkili olacaktır.



## Ders Çalışma Programı

Çocuğun zamanını en iyi şekilde değerlendirmesi ve hedefine ulaşabilmesi için günlük, haftalık ve dönemlik planlar yapması çok önemlidir. Çocuğunuzu bir gün önceden, bir hafta önceden ve aylar öncesinden bitirmeyi hedeflediği konular için planlar yapması için teşvik edin. Konuların hangi tarihe kadar bitmesi gerektiği önceden belirlenmeli. Son ana yığılmış olan konular çocuğu yalnızca strese sokar ve verimini büyük oranda düşürür. Saatlerce ders çalışmak yapılan en büyük yanlışlardan biridir. Bir süre sonra çocuğun verimi tümüyle düşmüş olacağı için zamanı da boşa gidecektir. Programın oluştururken 30-40 dakikada bir çok uzun olmayacak şekilde molalar vermesi gerektiğini unutmayın.

## VERİMLİ DERS ÇALIŞMAYI OLUMSUZ ETKİLEYEN DAVRANIŞLAR

### “Ne kadar başarı o kadar sevgi!”

Anne babalar zaman zaman çocukları için yaptıkları fedakârlıkları dile getirerek istemeden de olsa, onları baskı altına alabilirler. Başarıya odaklı bu tür ilişkilerde, anne baba çocuğa "Ne kadar başarı, o kadar sevgi" mesajı vermektedir. Çocuğun özgüvenini ve kendine saygısını en çok zedeleyen nedenlerden biri de, bu tür anne-baba-çocuk ilişkisidir. Başarıya koşullu sevgi, çocuğa yarar yerine zarar verir. Çocuk başarı düzeyi ne olursa olsun, anne babası tarafından sevildiğini hissetmek ister. Başarı düzeyinin yükseltilmesi gereken durumlarda, aileler okul ve öğretmenleri ile görüşmeli, bu konuda neler yapılabileceği, okul-aile işbirliği içerisinde değerlendirilmelidir.

### “O kadar söyledim ama dinlemiyor ki!”

Uzun süreli nasihatler, genellikle iletilmek istenilen mesajı iletmekte yetersiz kalırlar. Bazen iletilmek istenen mesajı, kısacık bir sözlü ifadeyle dile getirmek, uzun süreli konuşmalar ve öğütlerden çok daha etkin olabilmektedir. Sürekli tekrarlanan, öğüt görünümlü ancak aslında söylenme şeklindeki cümleler kesinlikle etkili olmayacaktır. Çocuğunuz ya söylediklerinizi dinler gibi görünüp sizi geçiştirecektir ya da sizinle çatışacaktır. Onun gerçekten neyi duymaya ihtiyacı olduğunu hissetmeniz çok daha önemlidir. Unutmayın, onu sizden daha iyi tanıyan kimse yok.

### “Başka çocukların onun kadar imkânı yok ama daha başarılılar...”

Anne babalar genellikle çocuklarını ders çalışmaya ve başarılı olmaya teşvik etmek için onları başka arkadaşlarıyla kıyaslama yoluna giderler. Sizi başka anne babalar ile kıyasladığında siz ne hissedersiniz bir düşünün. Ancak, çocuklar sürekli olarak eleştirilmeye, başka çocuklarla kıyaslanmaya başladıklarında, asıl hedeflenenin tam tersi olarak ders çalışmaktan biraz daha uzaklaşmaya başlarlar. Çocuğu kendi gerçekleri içinde değerlendirmek gerekir. Kıyaslamak yerine çocuğa inanıldığını hissettirmek çok daha sağlıklı sonuçlar doğurmaktadır.

### “Çalışmak için oturuyor ama sürekli akli başka yerlerde...”

Bir geçiş döneminde olan gençler, ergenlikle birlikte bir "değişim ve başkalaşım" sürecinden geçmektedirler. Bu hızlı büyüme ve değişime paralel olarak gençlerin, ilgileri de değişmektedir. Bu nedenle de, unutkanlık, dalgınlık, dikkatini yoğunlaştırmakta zorluk yaşayabilirler. Bu durumda en iyi yaklaşım genci anlamaya çalışmak, onu empatik dinlemektir. Mümkün olduğunca çalışırken dikkatini dağıtan unsurları çalışma alanından temizlemek konusunda onu teşvik etmek, çalışma ortamını kendi öğrenme stiline uygun olarak düzenlemesine izin vermek yardımcı olacaktır.